

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any XIV

REUS, DILLUNS 9 DE JUNY DE 1919

Núm. 73

Els datistes i el Govern

S'ha celebrat l'anunciada reunió d'ex-ministres conservadors que tanta espectació havia despertat en els mentiders polítics.

La nota oficiosa que han donat de la reunió ha confirmat l'impressió que es tenia referent a l'actitud dels datistes enfront del ministeri Maura-La Cierva. Els conservadors idonis, segons l'esmentada nota oficiosa, sols apoiaran al Govern per a complir els preceptes constitucionals i quan les mesures del Govern no s'oposin als principis del partit conservador.

Es clar que això, pres al peu de la lletra, no tindria cap importància, puix que no sabem capir en què podrien oposar-se als principis del partit conservador que acabdilla En Dato les mesures que pugui dictar un Govern també conservador com el d'En Maura, majorment tenint en compte que els elements que segueixen a Dato i els que tenen per caps a Maura i La Cierva havien format en un mateix partit sots la quefatura del mallorquí fins que aquest fou llençat del poder i condemnat a l'ostracisme. Però s'ha d'anar a cercar, en el lèxic polític, el sentit que tenen certes paraules. I en aquesta ocasió, no hi ha pas cap dubte, aqueixa nota oficiosa vol dir que els datistes es troben en front—era lo més lògic!—d'un Govern que podria posar en perill la quefatura d'En Dato...

Es, doncs, també natural, donat el fracàs electoral del Govern, que

els acords dels idonis hagin produït en els ministerials una tremenda depressió. Es que pot, per ventura, governar En Maura sense una col·laboració decidida d'En Dato? Obtingué el decret de dissolució de les Corts per que en elles hi tenia una insignificant minoria, i amb una minoria seguirà en el futur Parlament, que si bé és quelcom més nombrosa, en canvi ara tindrà en contra l'animadversió de tots els elements dinàstics que no es resignen a veure's atropellats en unes eleccions, com no ho foren mai ni les esquerres antidinàstiques.

Que la situació del Govern és insostenible ho prova el fet de que a Madrid al coneixes l'efecte que havia produït en els ministerials el text de la nota datista, començà ja a parlar-se d'una pròxima, imminent crisi.

FRANCESC ARNAL.

Polítics

Un pal

D'ençà de la fundació del «Círculo Dinástico», sols una altra vegada havíem vist el pal del balcó sense drap, l'endemà d'unes eleccions. Perque els «dinásticos» sempre guanyaven. Però ja se'ls hi ha acabat, i aquell pal no aguantarà «su vela» més que en els dies de festa més o menys nacional.

Els compromissaris de Barcelona

En les eleccions de compromissaris de Barcelona, la candidatura de la Lliga obtingué 116 vots.

No es presentà cap més candidatura i, per tant, no hem pogut celebrar la nova derrota d'això de la U. M. N.

L'acta de Berga

Es diu que el comte de Figols es proposa renunciar l'acta de Berga quedant-se amb la de Girona, i també es diu que es presentarà a la elecció en aquell districte el transfuga Rius i Rius.

Però... l'acta de Berga encara no està aprovada i bé podria ésser que respecte a l'esmentada acta, pel senyor comte de Figols... no hi hagués de qué.

Lo que sí creiem necessari és que si es presentés a la elecció l'ex republicà senyor Rius no és reparés en mitjans ni es planyés cap esforç per a derrotar-lo.

Una interviu

«El Sol» publica una interviu amb el senyor Cambó parlant del resultat de les eleccions.

Diu que sí que és cert que pensa ésser alcalde de Barcelona per a donar impuls a la futura exposició d'industries elèctriques.

Homenatge

Amb motiu del segon aniversari de la mort de l'insigne sociòlec doctor Martí i Julià, la Joventut «Renaixença», a l'igual que l'any passat, patrocinarà la festa d'homenatge que projecta portar a cap el pròxim dia 22 del corrent. En guany se celebrarà enmotllant-se a les rigurositats pròpies de la anormalitat actual, si encara en aquella fetxa no s'ha aixecat l'estat de guerra.

EL CULTIU ELÈCTRIC

La eficàcia del nomenat «cultiu elèctric», o sia el procés consistent en subjectar el terreny destinat al cultiu i a les plantes que en ell s'hi produeixen, a la influència de descargues elèctriques, no està encara ben averiguada, i no falten quins se mostrin esquerps en adoptar els mètodes recomenats per certs agricultors, fins que ulteriors experiments hagin provat més clarament son verdader valor.

Però encara donant com bó eix mètode, el portar-lo a la pràctica requereix una costosa instal·lació, i són emplaçaments que de limitar-se a l'horticultura, puix és inútil pensar en establir en grans extensions de terreny el fil-ferro de conductors elèctrics que'l mètode requereix. No aixís el procediment de «electrificació de les llevors», ideat per Mr. Fry, i al que Ch. Mercier en un article publicat no fa molt en «Scientific American», califica d'«una revolució en l'agricultura».

Consisteix aquest procediment en sotmetre les llevors a l'acció d'una corrent elèctrica, però no a les llevors seques i col·locades a munts, sinó posades en suspensió a l'aigua d'un dipòsit, que porta en dissolució una sal apropiada; s'extrauen després de l'aigua i es posen a secar fins l'època de la sembra, que no deu retardar-se més d'un mes, després de la electrificació.

Segons l'autor del procediment, aquest ha sigut assajat amb excel·lent èxit a Anglaterra per diversos agricultors, i si bé fins ara no s'ha practicat en gran escala, excedeix ja de 800 àries l'extensió de terreny on s'han sembrat llevors electrificades, i en totes les parcel·les on s'han efectuat els assajos el resultat ha sigut sempre satisfactori, encara en terrenys de molt distinta composició i propietats.

Aquests beneficiosos resultats se refereixen tant a la quantitat com a la qualitat de la producció. A Anglaterra, la producció mitja del blat vé a ésser de 25 hectòlitres per hectàrea; la d'aufals de 42 a 72, segons els terrenys, i la de civada, de 28 a 32; i després de la electrificació de les llevors, la producció ha augmentat, en els terrenys subjectes a assaig, en un 25 a 30 per cent.

També ha millorat la qualitat de la collita, de modo que l'augment en pes dels grans ha sigut, per terme mig, des de 1/3 quilògrams a mes de 5 quilògrams per hectòlit. A més la palla resulta molt més llarga i forta.

No pot dir-se encara que s'hagi acabat el període dels assajos, per l'aplicació definitiva d'aquest mètode; hi ha encara alguns punts foscos, que sols una llarga experimentació permetrà aclarar-ho. D'aquest modo el mètode no dona els resultats que eren d'esperar; altres, augmenten més la producció de palla que de grà, etc. S'atribueix això a la imperfecta aplicació de la corrent elèctrica, quina intensitat ha de variar segons els casos; el defectuós secat de les llevors, a la classe de sal dissolta a l'aigua, que en ocasions ha de ser de calç i en altres de sodi, etc.

Com tot, i no deixant-se portar dels optimismes que manifesta M. Mercier, que no sols indica les citades ventatjes, si no que posa a elles la de que les plantes que resulten de llevors electrificades són molt més resistentes a l'atac de certs paràsits, tant animals com vegetals; no donant, com ell, «revolucionada» la agricultura, deu el procediment d'electrificació de les llevors cridar l'atenció dels agricultors per seguir amb interès els resultats de ulteriors assajos. Sembla que aquets seran molt numerosos a Anglaterra en el corrent any; i s'efectuarà també als Estats Units de N. A., ja que Mr. Wray, ins-

pector agrícola de dita nació, que ha efectuat un viatge d'inspecció per Anglaterra per estudiar el procediment, ha consellat al seu Govern que l'implanti en els diferents Estats de la Confederació.

Informació

Avui pendrà comiat del Teatre Fortuny la companyia còmic-dramàtica d'En Pere Codina que amb tant d'èxit ha donat una serie de funcions en aquell coliseu.

El programa de despedida està integrat per l'hermosa comedia «El ladrón», i com a final uns quants couplets per la simpàtica primera actriu de la Companyia Srta. Maria Herrero.

Durant l'última setmana la Caixa de Pensions per a la Veïlesa i d'Estalvis ha rebut per imposicions la quantitat de 2.226.008 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi, plaços mensuals de pensió i capitals diferents reservats 1.152.749 pessetes, havent obert 600 llibretes noves. De les imposicions corresponen 1.039.053 pessetes a l'Oficina Central de Barcelona i 1.186.955 pessetes a les Sucursals.

AVIS

Se participa al públic que des del diumenge dia 25 s'expendeix la carn de bé al preu d'una **pesseta i 30 céntims** la terça per les talleres de l'abastidor Miquel Alimbau que son: Magdalena Gené, taula de les Carnicerías núm. 35; Josepa Madurell, taula de les Carnicerías núm. 33; Paula Boleda, taula de les Carnicerías núm. 38; Viuda de Trillas, carniceria, carrer Jesús, núm. 21 i Paula Cort, Carnicería carrer Jesús, núm. 29.

El governador ha decretat la necessitat d'ocupació de finques en els termes de Gratallops i Garcia, per a construcció de carreteres.

TEATRE FORTUNY Avui dilluns, 9 de Juny

Comiat de la Companyia den Pere Codina

La comedia en tres actes d'Enry Bernsteix, iraduida per Manuel Bueno i Ricard J. Catarineu,

EL LADRÓN

2.ón ÈXIT, GRANDIÓS ÈXIT de la primera actriu **Na Maria Herrero** que cantarà nous i escullits couplets

DIJOURS PRÓXIM: Debut de la popularíssima artista **CARME FLORES.**

Els agricultors d'aquesta i comarcans, en previsió de possibles invasions d'oidium i mildew, després de les passades pluges, están practicant per segona vegada les operacions d'ensofrar i sulfatar les vinyes.

Eviteu la CASPA i tindreu molt de cabell. Ho lograreu amb

LOCIO EBER

Roca i Ribes Farmacia Serra

Amb un programa completament nou i escullit, avui se celebraran grans sessions de cine al Kursaal i Sala Reus.

Durant la revetlla de Pasqua recorregueren nostra ciutat les caramelles del café del Selva, cantant escullides cançons catalanes.

Resultava una nota força simpática.

INDUSTRIALS no compreu cap motor elèctric sens demanar abans pressupost a l'electricista FREIXA, Sta. Agna, 19.-Reus.

Demà s'obrirà el pago de les classes passives del Magisteri.

La Companyia dels ferrocarrils de Madrid a Saragossa i a Alacant ha fet públic que des del dia 15 de l'actual començarà a prestar servei el tren directe entre les poblacions de Barcelona, Tarragona i València.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat

Arraval Santa Agna, núm. 57

Pago dels cupons venciment primer juliol.

Compra-venda de valors.

Compra-venda de paper estranger, al comptai i a plaços.

Comuniquen del Vendrell que per a guardar-se de la tempestat desencadenada el dia 4, es refugiaren varis treballadors agrícols en una casa de camp del terme de Sant Jaume dels Domenys, coneguda per «Cal Po Roig», caient al poc rato un llam que matà a dos nois de divuit anys d'edat, que s'anomenaven Jaume Mercé Colet i Isidre Ventura Freixas, i ferí a altres quatre.

En la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, durant la present setmana, se trobarà de torn el vocal de sa Junta de Patronat, D. Enric Oliva.

Acabat el padró de les persones jurídiques subjectes a l'impost de cédules personals en aquest terme municipal, en el corrent exercici econòmic de 1919-1920, queda exposat al públic en el Negociat corresponent de la Secretaria d'aquest Ajuntament durant el plaç de vuit dies.

Aprenent

Se'n necessita un en la impremta d'aquest diari

Interessant

Als propietaris de finques urbanes

Portat a cab pels pèrits oficials de l'Estat la nova tributació amb peu han estat gravades les finques urbanes i essent costós i molest eqtrals propietaris gestionar directament tots els tràmits que hi ha que portar en les Oficines d'Hisenda, Banc d'Espanya i demés Centres, fins a posar-se al corrent abonant les diferències que han resultat entre l'antiga i la nova tributació el CENTRE JURÍDIC ADMINISTRATIU dirigit per P. HUGUET PLANA, establert al carrer de Sant Joan, núm. 7, baixos, s'encarrega del treball fins a la seva total terminació, cobrant honoraris verdaderament módics i responent de sa gestió amb tota classe de garanties.

CONVÉ ALS PROPIETARIS CONSULTAR AMB AQUESTA CASA PER A QUANT ES RELACIONA AMB AQUEST ASSUMPTE.

Espectacles

Teatre Fortuny

Companyia Còmic-Dramàtica
PERE CODINA

Primera actriu: Maria Herrero

Funció per a avui.—Comiat de la Companyia.—La comedia en 3 actes «El ladrón», i couplets per la Srta. Herrero.

A dos quarts de deu.

Kursaal

Grans sessions de cine per a avui
Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui
Preus i hores de costum.

